

Slem bieden

Een van de meest spectaculaire onderdelen van het bridgespel is het bieden en maken van een slem. Doorgaans behoort een klein slem tot mogelijkheden met 32 honneurpunten of meer; met 36 of meer komt een groot slem in beeld. Deze vuistregel is in zijn algemeenheid wel van toepassing, maar in deze lesbrief willen we wel eens wat preciezer bekijken wanneer we aan slem moeten denken en wanneer niet.

Wat zijn nu positieve aanwijzingen om slem (verder) te onderzoeken, wat zijn negatieve?

1. Aanwijzingen voor slem

Natuurlijk blijft de eerste indicatie voor een slem de gezamenlijke kracht, ofwel het aantal honneurpunten dat u samen met uw partner heeft. In een aantal gevallen is dit vrij opgelegd, bijvoorbeeld:

West/Allen		Biedverloop:	
West	Oost	West	Oost
♠ AB2	♠ HV53	2SA	3♣
♥ HV6	♥ AB52	3♦	4SA
♦ AB102	♦ H53	5♥	6SA
♣ HV4	♣ B8	pas	

Oost, met 14 punten, hoort partner openen met 2SA (=20-22 punten). Eerst maar eens 3♣ (Stayman) om te onderzoeken of er een 4-4 fit is. Na 3♦ (= geen hoge vierkaart) weet oost dat er geen 4-4 fit is, vandaar dat oost, na 5♥ (= 2 azen) aanlegt in een dichte 6SA.

In het bovenstaande voorbeeld kan oost zien dat er minimaal 34 punten gezamenlijk zijn, dus moet een klein slem zeker een goede kans maken, ondanks het feit dat er geen echte fit of lange kleur aanwezig is.

Honneurpunten zijn natuurlijk niet altijd zaligmakend. Met name als er een (extreem) goede fit in de gezamenlijke handen (acht of meer troeven) aanwezig is, is een slem met veel minder honneurpunten mogelijk. Kijkt u maar eens naar het volgende voorbeeld:

West/OW		Biedverloop:	
West	Oost	West	Oost
♠ HV7652	♠ A1098	1♠	3♠
♥ AHV65	♥ 84	4SA	5♥
♦ V	♦ A105	6♠	pas
♣ B	♣ V1032		

Een uitstekende 6♠. West kan veilig azenvragen. Hoort hij één aas dan zal hij afstoppen in 5♠, hoort hij er twee dan zal hij 6♠ bieden en in het onwaarschijnlijke geval dat hij 3 azen hoort zal hij zelfs 7♠ bieden.

Uit het voorbeeld ziet u hoe belangrijk het is om het aantal azen te weten. In de volgende paragraaf gaan we wat nader in op de diverse bekende slemmethodieken die u kunt hanteren om het bieden van een slem te vergemakkelijken.

2. Instrumenten bij slemonderzoek

De belangrijkste instrumenten om te onderzoeken of slem tot de mogelijkheden behoort, zijn:

1. Azen vragen
2. Controlebiedingen
3. Kwantitatieve 4SA

2.1 Azen vragen

De bekendste hiervan is natuurlijk Blackwood, genoemd naar de Amerikaanse bridgelegende Easley Blackwood (1903-1992), die deze conventie bedacht en publiceerde in 1941.

Hierbij wordt met 4SA naar het aantal azen gevraagd. Het antwoordschema luidt:

4SA ???

- 5♣ = 0 of 4 azen
- 5♦ = 1 aas
- 5♥ = 2 azen
- 5♠ = 3 azen

Hierna kan met 5SA naar de Heren gevraagd worden. In plaats van 5SA kunt u 'gestroomlijnd' heren vragen. Dit betekent dat u het opvolgende vrije bod (dus de troefkleur overslaat) gebruikt om naar de heren te vragen.

Het antwoordschema op 5SA heren vragen (bij gestroomlijnd volgt u de zelfde stappen):

5SA ???

- 6♣ (1e stap) = 0 of 4 heren
- 6♦ (2e stap) = 1 heer
- 6♥ (3e stap) = 2 heren
- 6♠ (4e stap) = 3 heren

Ook wordt nog wel eens 4♣ gebruikt om naar het aantal azen te vragen. Omdat de bieding lager blijft, valt hier wel wat voor te zeggen. Echter, het geeft ook veel meer aanleiding tot misverstanden omdat soms 4♣ ook als echt geboden moet kunnen worden. Daar komt bij dat als u de 4SA-Blackwood met beleid hanteert, u niet gauw in de problemen zult komen. Het is niet voor niets dat bijna alle topspelers er de voorkeur aan geven om met 4SA azen te vragen.

Er is één situatie, waarin het wel gebruikelijk is 4♣ als azen vragen te spelen. Dat is als partner met 1SA of 2SA geopend heeft (deze toepassing heet de Gerber-conventie). De partner van de openaar heeft in het algemeen voldoende punten voor slem en niet een uitgesproken eigen kleur, maar net als de openaar een evenwichtige hand. Voor alle zekerheid wil hij nog even het aantal azen checken. De antwoorden lopen weer in stapjes:

4♣ ???

- 4♦ = 0 of 4 azen
- 4♥ = 1 aas
- 4♠ = 2 azen
- 4SA = 3 azen

Als de azenvrager hierna 4SA biedt is dit geen vraagbod meer, maar bedoeld om te spelen! Er zijn blijkbaar te weinig azen aanwezig om slem te spelen.

Wil de azenvrager heren vragen dan kan dit via 5♣.

Bij gebruik van de Gerber-conventie is het 4SA-bod vrij voor een andere nuttige afspraak, zie hiervoor 2.3. Kwantitatieve 4SA.

Onthoudt u:

Gaat u nooit klakkeloos azenvragen! Beschouwt u Blackwood als de "laatste check voor de poort naar slem"! Vraagt u alleen heren als alle azen aanwezig zijn en een groot slem een reële optie is!

Tegenwoordig kunt u vele varianten van de 'oerversie' van Blackwood op de systeemkaart aantreffen, zoals bijv. Avarelli Blackwood, KRO Blackwood, Roman Blackwood, Roman Key Card Blackwood, Kickback Blackwood. Het voert wat te ver om al deze verschillen in deze lesbrieven te behandelen. Laat u niet afschrikken, het gaat in al deze gevallen om verfijningen van de oerversie.

2.2 Controlebiedingen

Verder wordt er tegenwoordig ook veel gebruik gemaakt van controlebiedingen (cuebids). Dit houdt in dat wanneer de troef vastgesteld is, een bod in een kleur de eerste controle aangeeft (aas of renonce). Als éénmaal de eerste controle van een kleur geboden is, kan hierna de tweede controle (heer of singleton) 'gecued' worden. Hiervan een voorbeeld:

West/OW		Biedverloop:	
West	Oost	West	Oost
♠ AHV1054	♠ B982	2♠ (1)	3♠ (2)
♥ HVB542	♥ 103	4♣ (3)	4♦ (4)
♦ 2	♦ AB5	5♦ (5)	5♠ (6)
♣ -	♣ VB95	6♠ (7)	pas

Commentaar bij het biedverloop:

- (1) Een Acol tweeeopening: 8 á 9 slagen in eigen hand.
- (2) Een positief antwoord: schoppensteun en minstens één aas; dit bod is sterker dan 4♠, en houdt ruimte over voor slemonderzoek.
- (3) Wests hand is nu natuurlijk veel te mooi om te volstaan met 4♠, vandaar 4♣: eerste controle in klaveren. Dit kan dus zowel de aas als een renonce zijn! Merk op dat het bieden van de tweede kleur (harten) nu niet veel zin meer heeft, er is immers al een fit (schoppen) vastgesteld.
- (4) Oost geeft zijn eerste controle in ruiten door.
- (5) Nu de tweede controle in ruiten, de ♦H of singleton (oost heeft al de eerste controle in ruiten aangegeven). 4♦ is "goud" voor west die nu in ieder geval 6♠ wil spelen; hij biedt 5♦ om oost de gelegenheid te geven om, mocht oost ook ♥A hebben, 5♥ te bieden.
- (6) Oost heeft echter niets meer te melden, dus zwaait af naar 5♠.
- (7) West weet nu dat ♥A buiten is, maar dat 6♠ een hele goede kans moet maken!

Hiermee wordt tevens het probleem van 4♣-azenvragen aangegeven: west had dan niet 4♣ kunnen bieden als eerste controle. Ook 4SA bieden werkt hier niet bevredigend, want in dit geval gaat het west niet alleen om het aantal azen, maar ook om de kleur waarin de aas (azenvragen) zit!

Bij de meer ervaren spelers wordt tegenwoordig ook veel gemengde controlebiedingen (mixed cuebids) gespeeld. Dit houdt in dat een controle bod de eerste (aas of renonce) of de tweede (heer of singleton) controle in die kleur aangeeft. Eerste en tweede controles worden door elkaar geboden, vandaar gemengde controlebiedingen. Deze techniek is echter pas aan te raden als u de gewone (eerste-) controlebiedingen voldoende in uw vingers heeft.

2.3 Kwantitatieve 4SA

Als laatste instrument is er de kwantitatieve 4SA. Dit is een soort uitnodigend bod voor 6SA:

West	Oost
1SA	4SA = Partner, ik zit tegen slem aan; ben je minimaal pas dan en ben je maximaal geef dan aan hoeveel azen je hebt.

Deze invulling van het 4SA-bod is vooral goed bruikbaar met een evenwichtige hand die zelf ook met 1SA geopend zou worden. Maakt u vooral duidelijke afspraken over de betekenis van 4SA in de verschillende situaties! Voor de eenvoud kunt u het volgende hanteren:

- alleen als 4SA het eerste bijbod na een 1SA- of 2SA-opening is, is het een kwantitatieve verhoging. In alle andere gevallen vraagt het naar het aantal azen. Zodra 4SA een kwantitatieve betekenis heeft neemt 4♣ de functie van azen vragen over.

Als reactie op het kwantitatieve 4SA-bod moet de openaar zich realiseren dat zijn partner een vlakke evenwichtige hand heeft. Het is een poging in 6SA terecht te komen, met andere woorden alle slagen moeten op pure topkracht gemaakt worden. Als openaar geen vijfkaart heeft, is het dan ook bijna altijd aan te raden te passen op 4SA. 'Minimaal' en 'maximaal' is dus eerder gericht op het slagenpotentieel dan op punten.

Tot slot de volgende valkuil:

West	Oost
1SA	4SA
5♦	5SA = eindbod!!

Oost wil nu natuurlijk niet opeens het aantal heren weten. Nee, ondanks het feit dat west 'maximaal' is (hij past immers niet op 4SA), wil oost niet hoger. Blijkbaar bevat het 5♦-antwoord hem niet goed!

3. Wat u moet onthouden van deze lesbrief

Als u geen (duidelijke) fit heeft, en u overweegt slem (6SA), denkt u er dan aan dat de honneurpunten eis (minimaal 32 honneurpunten voor een kansrijk klein slem) zeer belangrijk is.

Om dit te onderstrepen gaan we nog even terug naar het eerste voorbeeld:

West/allen		Biedverloop:	
West	Oost	West	Oost
♠ AV2	♠ HB53	2SA	3♣
♥ HV6	♥ AB52	3♦	4SA
♦ AB102	♦ V53	5♥	6SA
♣ HB4	♣ V8	pas	

In de oosthand is ♦H vervangen door ♦V. 6SA is nog steeds kansrijk, maar afhankelijk van de snit op ♦H. U ziet dus wat één honneurpunt verschil kan betekenen!

Echter met een goede fit (meer dan 8 troeven gezamenlijk) is het veel moeilijker om uit te maken of een slem tot de mogelijkheden behoort.

U moet dan, naast de honneurkracht, aan slem denken als de gezamenlijke handen:

- a) over een extreme troeffit beschikken (samen 10 of meer)*
- b) zeer onevenwichtig zijn (hoe meer singletons en renonces, hoe gunstiger);*
- en/of c) over een lange, sterke bijkleur beschikken.*

Onthoudt u hierbij dat als u in een dergelijke situatie slem overweegt dat azen veel belangrijker zijn dan heren en heren veel belangrijker zijn dan vrouwen; vrouwen en boeren spelen in dit soort situaties vaak een ondergeschikte rol (vooral vrouwen en boeren in korte kleuren zijn van weinig belang). Om het belang van het laatste nogmaals te onderstrepen moet eens naar onderstaande drie oost-west handen kijken, die steeds het zelfde aantal honneurpunten bevatten:

1)	West ♠ HV10765 ♥ B96 ♦ A2 ♣ A4	Oost ♠ A982 ♥ AHV82 ♦ 76 ♣ 65	27 honneurpunten samen. Een dichte 7SA, een uitstekende 7♠ of een goede 7♥!
2)	West ♠ HV10765 ♥ B96 ♦ H2 ♣ AB	Oost ♠ A982 ♥ AHV82 ♦ 76 ♣ 65	27 honneurpunten samen. Slem wordt al dubieus, 6♠/SA door west is het beste, want ♦H is dan beschermd!
3)	West ♠ HV10765 ♥ B96 ♦ V2 ♣ AB	Oost ♠ A982 ♥ AHV82 ♦ B6 ♣ 65	27 honneurpunten samen. Het is niet meer dan 5♠!

Ziet u dat bij 2) in vergelijking met 1) een aas is vervangen door een heer en een boer en in 3) in vergelijking met 2) een heer is vervangen door een vrouw en een boer? Gaat u nog eens na dat ♦V en ♣B van geen enkele waarde zijn, het hadden net zo goed kleintjes kunnen zijn.

Spel 1
N/-

♠ HV1054
 ♥ HV
 ♦ HV1043
 ♣ B

 ♠ A6
 ♥ A32
 ♦ 7652
 ♣ V1082

 N
 W O
 Z

 ♠ B9832
 ♥ B109
 ♦ B
 ♣ AH65

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	4♠
pas	pas!	pas	

U ziet het belang van azen! Zelfs menig toppaar zal hier struikelen en te hoog eindigen. 5♠ is al onmaakbaar!

Spel 2
O/NZ

♠ 104
 ♥ 64
 ♦ V973
 ♣ B7652

 ♠ 82
 ♥ AB95
 ♦ B65
 ♣ AV84

 N
 W O
 Z

 ♠ V973
 ♥ 732
 ♦ A1082
 ♣ 109

 ♠ AHB65
 ♥ HV108
 ♦ H4
 ♣ H3

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♠	pas
2♣	pas	3♥	pas
4♥	pas	4SA	pas
5♥	pas	6♥	pas
pas			

Oost heeft ♦H beschermd en hoeft alleen maar het aantal azen te weten om deze mooie 6♥ te bieden, die hij kan maken als hij maar begint met de schoppenkleur vrij te troeven.

Spel 3
Z/OW

♠ 84
 ♥ V2
 ♦ HB97
 ♣ AV652

 ♠ B2
 ♥ B9743
 ♦ 1054
 ♣ B109

 N
 W O
 Z

 ♠ AH763
 ♥ H5
 ♦ AV632
 ♣ 4

 ♠ V1095
 ♥ A1086
 ♦ 8
 ♣ H873

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
pas	2♣	pas	3♦
pas	4♦	pas	4SA
pas	5♦	pas	6♦
pas	pas	pas	

Na één aas legt zuid aan in een mooie 6♦, die zuid met secuur afspel (op tijd de schoppen vrijtroeven) kan maken.

Spel 4
W/Allen

♠ 109876
 ♥ 10
 ♦ 10962
 ♣ 1082

 ♠ HVB2
 ♥ HV2
 ♦ HV3
 ♣ HV4

 N
 W O
 Z

 ♠ 3
 ♥ B764
 ♦ B874
 ♣ B953

 ♠ A54
 ♥ A9853
 ♦ A5
 ♣ A76

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
2SA	pas	7SA!	pas
pas	pas		

Hier moet oost niet de fout maken om naar 7♥ te gaan, dat down kan als de harten niet goed verdeeld zitten (zoals in dit spel). 7SA is een veel veiliger bod en niet down te krijgen! Azenvragen met zelf alle azen heeft natuurlijk niet veel zin, vandaar dat oost het praktische 7SA op tafel legt!

Spel 5
N/NZ

♠ 753	♠ AV2	♠ B1098
♥ 10987	♥ HV6	♥ 542
♦ H86	♦ B1043	♦ 975
♣ V108	♣ HB6	♣ 953
	N	
	W O	
	Z	
	♠ H64	
	♥ AB3	
	♦ AV2	
	♣ A742	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1SA	pas	6SA!
pas	pas	pas	

Zuid heeft een hele vlakke 18 punten, vandaar dat hij voor het praktische 6SA kiest. Zelfs met 34 punten samen is deze 6SA nog lang niet gemaakt! ♦H zit mis, maar ♣V zit wel op haar plaats, vandaar dat 6SA gemaakt wordt. Merk op dat ook hier Blackwood toepassen weinig zin heeft.

Spel 6
O/OW

♠ V82	♠ 65	♠ AHB1093
♥ AHVB	♥ 109	♥ 87
♦ HB65	♦ V1043	♦ A2
♣ 76	♣ B10943	♣ AV5
	N	
	W O	
	Z	
	♠ 74	
	♥ 65432	
	♦ 987	
	♣ H82	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	2♠	pas
3♠	pas	4♣ ¹⁾	pas
4SA	pas	5♠ ²⁾	pas
7SA!			

¹⁾ = eerste controle

²⁾ = drie Azen

West kan nu gerust 7SA bieden. Hij weet immers dat oost met zijn 2♠ opening al acht slagen belooft. West heeft vier hartenslagen mee en nu oost antwoordt dat hij drie Azen heeft moet ♦H de 13de slag zijn!

Spel 7
Z/Allen

♠ 32	♠ AVB1054	♠ 98
♥ 986	♥ 54	♥ 1073
♦ HB54	♦ A102	♦ V9763
♣ V864	♣ A5	♣ B109
	N	
	W O	
	Z	
	♠ H76	
	♥ AHVB2	
	♦ 8	
	♣ H732	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♥
pas	2♠	pas	4SA
pas	5♠	pas	7SA
pas	pas	pas	

Zuid moet het initiatief nemen en kan met 4SA de koe bij de horens vatten. Als hij twee azen hoort, biedt hij 6♠ (♦AH kunnen weg zijn). Nu hij er drie hoort, kan zuid 13 slagen tellen: zes schoppen, vier harten, ♦A en ♣AH, dus levert 7SA niet alleen het meeste op, het is ook het veiligste groot slem!

Spel 8
W/-

♠ AB6	♠ 10987	♠ HV4
♥ HV3	♥ 8742	♥ A65
♦ VB54	♦ 1062	♦ H93
♣ V102	♣ H3	♣ A974
	N	
	W O	
	Z	
	♠ 532	
	♥ B109	
	♦ A87	
	♣ B865	

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1SA	pas	4SA ¹⁾	pas
pas	pas		

¹⁾ =kwantitatief, vraagt west om met een maximum zijn aantal azen aan te geven; met een minimum moet west passen

Hier spelen OW gelukkig het kwantitatieve 4SA bod, waardoor ze een kansloos slem weten te vermijden.